

[Hartel.]

aaret efter den saakaldte nye Forfatning. Der rystes paa Hovedet, men jeg kommer her til at tænke paa, hvad en brav Socialdemokrat hjemme i Gilleleje sagde til mig forleden Dag: „Ja, jeg er jo klar paa, at hvis jeg nu er en god og fornuftig Partifælle, saa bliver jeg hjemme ved Folkeafstemningen.“ Det var nu hans Opfattelse af Magtforholdet og af den Stilling, som er konsolideret for Regeringen i Landstinget, og det er altsaa min Opfattelse, at der aldrig bliver noget saadant Valg. Men man kan jo ikke være for forsigtig, og for det Tilfælde, at der alligevel skulde blive et saadant Valg efter den nye Forfatning, vil jeg have Lov til at gøre den Henstilling til den højtærede Statsminister, at dette Valg lægges i Begyndelsen af Oktober og ikke i September. Jeg har privat rettet den samme Henvendelse til den højtærede Indenrigsminister, men det er jo her Stedet at faa en Udtalelse om det.

Det kan ikke være ukendt for Statsministeren, at Landbruget kan komme til at staa i den Situation, at Høsten trækker ud et langt Stykke hen i September. Der er mange, der har faaet saaet meget sent i Aar; der er ogsaa dem, der har faaet saaet meget tidligt, men det berører jo ikke dem, der har faaet saaet sent. Høsten kan trække ud, og hvis daarligt Vejr sætter ind, vil den yderligere trække ud. Det er da uheldigt for Landmænd, der skal deltage i politisk Organisationsarbejde eller ønsker at deltage i politiske Møder, at de er optaget af et Arbejde, som maa kræve deres yderste Agtpaaagivenhed og derigennem maaske berøver dem Lyst til at deltage i det Arbejde, som jeg her har nævnt. Derfor vil jeg gerne henstille, at dette Valg udskydes til det lidt senere Tidspunkt. Det kan ikke spille nogen afgørende Rolle i Betragtning af, at Rigsdagen efter den nye Grundlovs Bestemmelse først skal indkaldes den første Tirsdag i November Maaned. Det bliver endda først den 7. November, da Tirsdag er den sidste Dag af den første Uge i November. Jeg maa haabe, at Statsministeren, som jeg ikke kan vente stiller sig imødekommende over for mine principielle Betragtninger vedrørende Grundlovsforslaget, da i det mindste i dette lille Spørgsmaal stiller sig imødekommende over for den Henstilling, jeg her har rettet.

Korsgaard: Maa jeg først gøre den Bemærkning til det ærede Medlem Hr. Aksel Larsen, at det er en stor Misforstaaelse, at Kommunerne vilde have faaet et Mandat

mere, hvis de selv havde opstillet i Sønderjylland. Det eneste Grundlag, hvorpaa man kan beregne Kommunisternes Stemmer ved Folketingsvalget, er Valgmandsvalget, og forhøjer man Kommunisternes Stemmer ved Valgmandsvalget, som man normalt skal, kommer man til, at de vilde have faaet rundt regnet 600 Stemmer ved Folketingsvalget, og det vilde aldeles ikke have givet en Forskydning.

Men det er jo ikke saa meget til det ærede Medlem Hr. Aksel Larsen eller om ham, jeg ønsker at tale, det er om Folkeafstemningen. Her kan det naturligvis kun tilfredsstille mig, at den højtærede Statsminister har læst min Artikel i „Berlingske Tidende“ for 3. April, og det kan ogsaa kun tilfredsstille mig, at han dog synes, at den er af saa megen Værdi, at han fælder en Dom over den. At det er en forkert Dom, skal jeg søge at begrunde i det følgende. I øvrigt er ogsaa til en vis Grad Begrundelsen for, at jeg tager Ordet, den, synes jeg selv, ganske elskværdige korte Bemærkning, hvormed jeg sluttede en Tale sidst. Den bevirkede, at det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch tilsyneladende blev temmelig vred. Det haaber jeg imidlertid har sat sig. Vreden er uberettiget, det haaber jeg ogsaa at kunne begrunde.

Naar jeg rejser Spørgsmaalet, fører det jo Tanken forskellige Steder hen. Den første Tanke er den mindst vigtige. For det første, jeg vil nævne, er, hvilken partimæssig Interesse man kan have i at faa klaret sig, hvem der har Skylden for Grundlovens eventuelle Fald. Jeg tror ikke, der vil være nogen i denne Sal, der med et godt socialdemokratisk Valg og et daarligt konservativt Valg ikke vilde have slaaet fast som noget fuldkommen givet, at hvis det gik galt, saa var det de Konservatives Skyld. Jeg har hørt disse Udtalelser privat af meget højtstaaende, ikke tilstedeværende Personer, saa jeg tvivler ikke om, at saaledes vilde man have behandlet det. Jeg ønsker til enhver Tid at værne mit Parti. Om det saa sker i Tilslutning til samtlige Partiets Medlemmer, om det sker i Tilslutning til de ypperste af Partiets Medlemmer, det er for saa vidt underordnet. Hvis jeg selv har en fast Tro paa, at det, jeg gør, er det rigtige, saa gør jeg det.

Men det andet og vigtigere Spørgsmaal er: Hvorledes vil kritiske Bemærkninger som dem, jeg har fremsat, kunne antages at paavirke Stemningen — hvis de overhovedet har nogen Indflydelse. Der er jo den Mulighed, at de overhovedet ingen har, det er maaske det sandsynligste, men det